



GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2023

Chișinău

Pentru modificarea pct. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 110/2011 cu privire la unele aspecte ce țin de repartizarea profitului net anual al societăților pe acțiuni cu cotă de participare a statului și al întreprinderilor de stat

În temeiul art. 47 și art. 48 din Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr. 372-382, art. 341) art. 5 din Legea nr. 246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 441-450, art. 750) și art. 7 din Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deetimizarea proprietății publice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 90-93, art. 401), Guvernul **HOTĂRĂȘTE**:

1. Hotărârea Guvernului nr. 110/2011 cu privire la unele aspecte ce țin de repartizarea profitului net anual al societăților pe acțiuni cu cotă de participare a statului și al întreprinderilor de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr. 34-36, art. 137) se modifică după cum urmează:

Pct. 1 se completează cu subpct. 7) și 8) cu următorul cuprins:

„7) vor promova, prin intermediul reprezentantului statului, la adunarea generală a acționarilor societăților pe acțiuni din sectorul energetic cu activitate reglementată, care au format devieri tarifare pozitive confirmate de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, adoptarea deciziei privind distribuirea, pentru plata dividendelor, a unei părți din profitul net obținut în proporție nu mai mică de 50 la sută din valoarea diferenței dintre profitul net și devierile tarifare pozitive formate la finele anului de gestiune, iar pentru societățile pe acțiuni incluse în Lista bunurilor nepasibile de privatizare (anexă la Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deetimizarea proprietății publice) – nu mai mică de 25 la sută;

8) vor asigura, prin intermediul consiliilor de administrație ale întreprinderilor de stat din sectorul energetic cu activitate reglementată, care au format devieri tarifare pozitive confirmate de către Agenția Națională pentru

Reglementare în Energetică, adoptarea deciziilor cu privire la defalcarea în bugetul de stat a unei părți din profitul net obținut, în proporție nu mai mică de 50 la sută din valoarea diferenței dintre profitul net și devierile tarifare pozitive formate la finele anului de gestiune, iar pentru întreprinderile de stat incluse în Lista bunurilor nepasibile de privatizare – nu mai mică de 25 la sută”.

2. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul dezvoltării economice
și digitalizării

Dumitru ALAIBA

Ministrul energiei

Victor Parlicov

Ministrul finanțelor

Petru Rotaru

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectului Hotărârii Guvernului pentru modificarea pct. 1 al Hotărârii Guvernului nr. 110/2011 cu privire la unele aspecte ce țin de repartizarea profitului net anual al societăților pe acțiuni cu cotă de participare a statului și al întreprinderilor de stat

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul Hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 110/2011 cu privire la unele aspecte ce țin de repartizarea profitului net anual al societăților pe acțiuni cu cotă de participare a statului și al întreprinderilor de stat a fost elaborat de Ministerul Energiei.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul Hotărârii menționate este elaborat în temeiul prevederilor art. 47 și art. 48 din Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni, art. 5 din Legea nr. 246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală, art. 7 din Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deetimizarea proprietății publice și are ca scop eficientizarea procesului de administrare a proprietății publice de stat și dezvoltarea entităților cu cotă de stat.

În conformitate cu prevederile art. 8 alin. (7) lit. o) din Legea nr. 246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală, consiliul de administrație coordonează și prezintă fondatorului spre aprobare propunerea de repartizare a profitului net anual al întreprinderii, iar decizia de repartizare a profitului net anual al întreprinderii se aprobă de fondator.

În același context, potrivit art. 50 alin. (3) lit. j) din Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni, [...] aprobarea hotărârii cu privire la repartizarea profitului net anual sau acoperirea pierderilor societății, ține de competența exclusivă a adunării generale a acționarilor.

Astfel, în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Proprietății Publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 902/2017, Agenția este abilitată cu competențe privind exercitarea drepturilor ce decurg din calitatea de fondator și de acționar în numele Guvernului, inclusiv adoptarea/promovarea deciziilor privind repartizarea profitului net anual obținut de entitățile cu cotă de stat.

Potrivit art. 45 art. (3) din Legea nr. 1134/1997, profitul net al societăților pe acțiuni poate fi utilizat pentru:

- a) acoperirea pierderilor din anii precedenți;
- b) formarea capitalului de rezervă;
- c) formarea, conform prevederilor statutului, a fondurilor pentru răscumpărarea acțiunilor prevăzute la art. 78 din care nu pot fi plătite dividende;
- d) plata recompenselor către membrii consiliului societății, ai comisiei de cenzori și ai comitetului de audit;

- e) investirea în vederea dezvoltării producției;
- f) plata dividendelor; precum și pentru
- g) alte scopuri, în corespundere cu legislația și cu statutul societății.

Conform art. 5 alin. (1) din Legea nr. 246/2017, profitul net al întreprinderii de stat poate fi îndreptat pentru:

- a) acoperirea pierderilor din anii precedenți;
- b) formarea capitalului de rezervă; [
- b¹) formarea fondului de dezvoltare al întreprinderii;
- c) defalcări în bugetul de stat, în cazul întreprinderilor de stat;
- d) defalcări în bugetul local, în cazul întreprinderilor municipale;
- e) plata recompenselor către membrii organelor de conducere și control;
- f) în alte scopuri, dacă ele nu contravin legislației. Respectiv, atât Legea privind societățile pe acțiuni cât și Legea cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală stipulează că, profitul net obținut de entitate poate fi utilizat în diferite scopuri și nu stabilesc obligativitatea achitării dividendelor/defalcărilor în bugetul de stat a unei părți din profitul net.

În acest sens, entitățile cu capital integral sau majoritar de stat sunt dezavantajate, dat fiind că potrivit Hotărârii Guvernului nr. 110/2011, acestea, cu excepția celor care sunt în prag de insolvabilitate, sunt obligate să transfere o parte din profitul net obținut pe parcursul anului de gestiune, sub forma de dividende/ defalcări, în bugetul de stat în proporție de 50 la sută pentru entitățile pasibile privatizării și de 25 la sută pentru cele nepasibile de privatizare.

Drept rezultat, în majoritatea cazurilor, entitățile din domeniul energetic cu capital integral sau majoritar de stat, sunt lipsite de mijloace financiare necesare pentru dezvoltare, procurarea utilajelor moderne, reprofilarea activității în direcții competitive, pentru suplinirea mijloacelor circulante, iar în unele cazuri, din lipsa mijloacelor circulante disponibile, sunt nevoite să ia credite pentru a achita, în bugetul de stat, în termenele prevăzute de legislație, dividendele/parte din profitul net stabilite prin decizia adunării generale acționarilor/fondatorul, dat fiind faptul că tarifele stabilite de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, pentru anul următor perioadei raportate nu acoperă cheltuielile curente ale întreprinderilor/societăților (inclusiv costurile pentru procurarea energiei), cauză includerii devierilor tarifare pozitive în tarife.

Având în vedere faptul întreprinderile/societățile pe acțiuni din sectorul energetic, activează pe piața reglementată, merită a fi comunicat faptul că în componența profitului net obținut de întreprinderile/societățile pe acțiuni din sectorul energetic, devierile tarifare pozitive pot constitui valori impunătoare, după cum este prezentat mai jos pentru unele dintre acestea:

- SA „RED Nord” – devieri financiare pozitive în valoare de 11,519 milioane lei înregistrate în anul 2023 (cca. 6,5% din valoarea profitului net);
- SA „FEE Nord” – devieri financiare pozitive în valoare de 216,97 milioane lei

înregistrate în anul 2023 (cca. 88% din valoarea profitului net);

- SA „Energocom” – devieri financiare pozitive în valoare de 236,43 milioane lei înregistrate în anul 2023 din activitatea sa de Furnizor Central de energie electrică pentru anul 2023 (cca. 34% din valoarea veniturilor din activitatea reglementată de Furnizor Central);

De precizat că, în conformitate cu prevederile Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, metodologiile de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor și a tarifelor reglementate trebuie să prevadă componența și modul de calculare a devierilor tarifare create în perioada anterioară de aplicare a tarifelor și a prețurilor reglementate.

În această ordine de idei, Metodologiile de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor și tarifelor reglementate pentru energia electrică, aprobate prin Hotărârile Consiliului de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, stabilesc că toate devierile tarifare (pozitive sau negative) sunt excluse/adunate la calculul prețului reglementat pentru anul viitor de gestiune.

Astfel, devierile tarifare înregistrate pe parcursul anului 2023 urmează a fi incluse pentru a fi recuperate în prețul reglementat pentru anul 2024 prin micșorarea prețului energiei electrice furnizate consumatorilor finali proporțional valorii devierilor tarifare pozitive.

Totodată, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 110/2011, entitățile respective au obligația să achite dividende/defalcări din profitul net la stat în mărime de cel puțin 50% din profitul net obținut pentru anul vizat, iar din prețul reglementat pentru anul 2019 vor fi excluse devierile pozitive înregistrate, ceea ce va crea un deficit de mijloace circulante necesare achitării plăților pentru energia electrică procurată.

La zi, Hotărârea Guvernului nr. 110/2011 nu prevede calcularea dividendelor reieșind din suma efectivă a profitului net după excluderea devierilor tarifare pozitive ale anului de gestiune. Prin urmare, poate fi conchis faptul că obligativitatea plății dividendelor/defalcărilor din profitul net creează condiții concurențiale neloiale între agenții economici de pe același segment, nepermițând entităților cu capital integral sau majoritar de stat să activeze în condiții egale cu cele private.

Entitățile private utilizează mijloacele financiare obținute din activitatea lor, preponderent pentru dezvoltarea bazei tehnico-materiale (procurarea utilajelor, transferul de know-how, etc.) în scopul eficientizării activității, fabricarea/ producerea bunurilor și prestarea serviciilor competitive pe piața internă și externă.

În aceste condiții, societățile pe acțiuni/întreprinderile de stat, mai ales cele care au activitate reglementată, cum sunt cele din sectorul energetic, sunt lipsite de posibilitatea realizării planurilor de dezvoltare elaborate, renovarea sau reparația mijloacelor fixe, procurarea mijloacelor circulante, implementarea tehnologiilor moderne, în conformitate cu politicile și strategiile naționale.

Repartizarea profitului net al întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu cotă de stat fără a fi corelate cu planurile individuale de dezvoltare a entităților sau urmare a analizei superficiale privind repartizarea profitului net conduce în final la

prejudicierea activității pe termen mediu și lung, afectând capacitatea entității de autofinanțare care ar permite economisirea resurselor energetice, umane, materiale, care, în consecință, ar contribui la majorarea volumului producției competitive, respectiv creșterea mărimii defalcărilor în bugetul de stat din taxe și impozite.

Suplimentar, se propune ca proiectul Hotărârii Guvernului să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova dat fiind faptul că Adunările ordinare Generale ale Acționarilor, de regulă, au loc în luna iunie a anului, respectiv pentru a deține suficiente instrumente astfel încât reprezentanții statului/consiliile de administrație să poată solicita excluderea devierilor financiare de la plata dividendelor către Bugetul de Stat.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul Hotărârii Guvernului nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prin urmare, în vederea depășirii problematicei invocate mai sus și a celor de rezultă din aceasta, este absolut judicioasă și pe deplin argumentată inițiativa Ministerului Energiei de a modifica, prin completarea pct. 1 ale Hotărârii Guvernului nr. 110/2011, cu subpct. 7 și 8, ce țin de competența ministerelor și a altor autorități administrative centrale, cu următorul conținut:

- „7) vor promova, prin intermediul reprezentantului statului, la adunarea generală a acționarilor societăților pe acțiuni din sectorul energetic cu activitate reglementată, care au format devieri tarifare pozitive confirmate de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, adoptarea deciziei privind distribuirea, pentru plata dividendelor, a unei părți din profitul net obținut în proporție nu mai mică de 50 la sută din valoarea diferenței dintre profitul net și devierile tarifare pozitive formate la finele anului de gestiune, iar pentru societățile pe acțiuni incluse în Lista bunurilor nepasibile de privatizare (anexă la Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice) – nu mai mică de 25 la sută;

- 8) vor asigura, prin intermediul consiliilor de administrație ale întreprinderilor de stat din sectorul energetic cu activitate reglementată, care au format devieri tarifare pozitive confirmate de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, adoptarea deciziilor cu privire la defalcarea în bugetul de stat a unei părți din profitul net obținut, în proporție nu mai mică de 50 la sută din valoarea diferenței dintre profitul net și devierile tarifare pozitive formate la finele anului de gestiune, iar pentru întreprinderile de stat incluse în Lista bunurilor nepasibile de privatizare – nu mai mică de 25 la sută”.

Respectiv, considerăm că prin aducerea acestor modificări la hotărârea prenotată, va fi soluționată o problemă istorică care de mai mulți ani creează probleme întreprinderilor de stat/ societăților cu capital de stat lipsindu-le de posibilitatea de a se concentra pe dezvoltarea, dat fiind faptul dualității tratamentului veniturilor acumulate

din propria activitate, deoarece autoritatea de reglementare tratează problema aceasta prin prisma Metodologiilor de stabilire a prețurilor reglementate/tarifelor reglementate și a legislației sectoriale iar fondatorii/acționarii prin prisma cadrului juridic specific activității economice, în particular latura ce ține de modul de repartizare a profitului.

5. Fundamentarea economico-financiară

Realizarea proiectului dat nu implică cheltuieli financiare publice, dar totodată, ar putea avea un impact asupra acumulărilor mijloacelor financiare la bugetul de stat prin excluderea achitării, în perioada curentă (anul n-1) a dividendelor din sursele financiare acumulate în calitate de devieri financiare pozitive, care în anul curent necesită a fi restituite consumatorilor. Astfel în cazul în care o parte de aceste devieri tarifare vor fi tratate ca profit și achitate ca dividende, pentru anul următor întreprinderea/societatea ar putea fi în situația când va fi nevoită să contacteze credite bancare pentru a acoperi costurile necesare activității curente a întreprinderii/societății, iar situațiile financiare să fie unele negative.

De menționat că, referindu-ne strict la anul 2024, valoarea dividendelor care urmează a fi achitate din profitul net al întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu cotă de stat din sectorul energetic pentru anul 2023, ar urma să se diminueze cu cca. 173,35 milioane lei, însă important de menționat că această diminuare este una operațională, având în vedere că, chiar și în cazul în care anul acesta suma respectivă va fi achitată, pentru anul curent acești bani sunt incluși de a contribui la diminuarea tarifelor, astfel posibil ca întreprinderile să înregistreze dificultăți pe partea gestionării economice.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Aprobarea de către Guvern a proiectului dat nu necesită modificarea unor alte acte normative în vigoare.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul urmează a fi supus avizării și consultării publice în conformitate cu art. 32 din Legea nr. 100/ 2017 cu privire la actele normative, fiind expediat părților interesate și plasat pe pagina web oficială a Ministerului Energiei la compartimentul Transparență/Anunțuri de proiecte și consultări publice cât și pe portalul guvernamental www.particip.gov.md

Este de menționat că Anunțul privind inițierea procesului de elaborare a prezentului proiect de Hotărâre a fost plasat pe portalul guvernamental particip.gov.md, în modul stabilit de Legea nr. 100/ 2017 cu privire la actele normative,

Totodată este de menționat că proiectul Hotărârii a fost consultat prealabil cu Consiliul Concurenței în vederea expunerii asupra faptului dacă această măsură reprezintă un ajutor de stat în sensul Legii nr. 139/2019 cu privire la ajutorul de stat.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul urmează a fi supus expertizei anticorupție potrivit art. 35 din Legea cu privire la actele normative, fiind solicitată efectuarea expertizei de către Centrul Național Anticorupție.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul hotărârii de Guvern nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul va fi supus expertizei juridice în conformitate cu art. 37 din Legea cu privire la actele normative, fiind solicitată efectuarea expertizei de către Ministerul Justiției.

11. Constatările altor expertize

Proiectul urmează a fi supus expertizei financiare potrivit art. 34 alin. (5) din Legea cu privire la actele normative, fiind solicitată efectuarea expertizei de către Ministerul Finanțelor.

Totodată, proiectul nu conține aspecte ce vizează reglementarea activității de întreprinzător, respectiv, nu a fost necesară elaborarea Analizei de impact.

Secretar General

Andrei GRIȚCO